

XVI.

PROGRAMĂ

a

GIMNASIULUI MARE

PUBLIC ROMÂN

de religiunea ort. răsăriteană

și a

celorlalte școale secundare și primare împreunate cu acesta,

din Brașov.

pe anul scol. 1879/80

publicată de

STEFAN JOSIF,

Director și Profesor.

Cuprinsul:

- I. Discurs ținut in 23 Sept. 1879, de conectorul Dr. N. Pop.
- II. Sciri scolastice de directorul.

BRAȘOV.

In tipografia lui Römer & Kamner.

1880.

I.

DISCURS

ținut în 23 Sept. st. v. 1879 la serbătoarea St. Sofii, patroanei școalelor române centrale din Brașov, de conrectorul Dr. N. Pop.

Onorabila adunare!

Sunt aproape trei decenii, de când ziua aceasta a devenit o zi epocală pentru noi.

Astăzi serbăm aniversarea zilei, în care s'a pus peatra fundamentală la această clădire.

Astăzi serbăm amintirea memoriei acelor bărbați demni, cari inspirați de binele poporului român au ridicat acest sanctuarium de cultură.

Nu există act în viața unui popor, care se involve atât de garanță de progres, ca întemeierea unei școli. Acest adevăr este de ajuns pentru de a ne pune în vedere calculul sănătos și maturitatea convicțiunilor acelor venerabili bărbați, care au binemeritat de națiunea noastră prin ridicarea acestui palat măreț, ce poartă frumoasa devisă:

„Litteris et virtuti!“

Nu voesc să fac elogele și laudele acelor binefăcători, — căutați în jurul D-Voastră! tot ce vedeți, este idea, este gustul, este fapta lor, aceste au un graiu mai viu, de cât cum îl poate presta arta oratorică; — ci condus de maxima aceea, că recunoștința și venerațiunea ce datorim binefăcătorilor noștri consistă în nisuița de a lucra în spiritul lor, voi discuta despre o temă, care stă în perfect acord cu tendința fundatorilor:

„Pentru ce trebuie să învățăm noi carte?“

Eată tema discursului meu!

* * *

Din timpurile cele mai vechi s'a pus preț pe carte și știm cu toții, că acele popoare s'au aventat la o stare

fericită, la nume, glorie și mărire, care i-au pregătit temple și altare.

Gloria și mărirea popoarelor antice ese ași din mormintele și ruinele lor.

Ruinele turnului babilonic ne sunt dovadă, despre studiile, ce le făceau Babilonenii, pentru ca să cunoască sublîma artă, cu care s'au aruncat corpurile ceresci în universul infinit; canalurile, prin care s'au prefăcut șesurile Mesopotamiei în raiu pământesc, mărturisesc după mii de ani, că Babilonenii au știut aprefia valoarea cărții.

Dar să venim la alt popor — la adeverații și unicii cărturari neîntrecuți până acum — la Greci. Ce n'au făcut acestia pentru cultul muselor?! Academiiile și gimnasiile lor erau cele mai cercetate sanctuarie, unde junii elini gustau din nectarul dulce al științelor; și la sərbătorile lor naționale cartea era unul din obiectele cele d'ântei, de care se entusiasmau deci de mii de oameni. Herodot și Tucidide se apoteosau la jocurile olimpice, când își ceteau opurile lor.

Dacă în vechime se punea preț pe carte, cu cât mai virtos astăzi, când, în urma progresului, ce l'a făcut cultura și civilizațiunea omenimei, în urma descoperirilor și a invențiunilor, ce s'au făcut și se fac în fie-care zi, numai acel individ mai poate subsista în mod demn de om, care știe carte, și numai acel popor ocupă un loc demn între celelalte popoare, care se ocupă cu științele și cu artele.

* * *

Să cercetăm acum motivele, care ne îndeamnă să învățăm carte.

Motivele aceste sunt mai ăntei de natura subiectivă și adecă: Omul, avënd în sine partea aceea dumnezească, pe care noi o numim suflet, simte o necesitate oare-care pentru un nutriment spiritual. Sufletul nostru adecă cu ideile, sentimentele și nisuințele sale are între altele acea însușire că caută a se întilni cu ideile sentimentele și nisuințele altora. Cunoștințele, experiențele și faptele o-

menimei precum și evenimentele din toate timpurile prestează cel mai nobil material pentru nutrirea și recrearea sufletului omenesc în toate fazele și în toate referințele vieții. Iată ce dice Cicero despre carte: „Nam ceterae neque temporum sunt neque aetatum omnium, neque locorum; haec studia adulescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis perfrugium ac solacium praebent, delectant domi, non impediunt foris, pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur.“ (Cicero pro Archia poeta c. 7 § 16.)

Sub acest punct de vedere ni se recomandă cartea în sine și prin sine ca un nutriment indispensabil pentru viața sufletească. În felul acesta era cartea în vechime. Mai la toate popoarele antice se cultivau artele și științele mai mult pentru mulțămirea ce o oferă ele celor ce le cultivă.

Astăzi pe lângă înclinarea spontană, ce o are în genere sufletul nostru către învățatură, trebuie să constatăm, că mai este și o necesitate obiectivă externă dictată de împrejurări, care ne face să punem preț pe carte.

În lumea morală sunt legi eterne, ca și în lumea fizică. Pe legile aceste se bazează viața socială, și numai individul, care s'a înălțat la aceea treaptă de cultură, ca să cunoască referințele complicate ale vieții sociale, numai acela ocupă un loc în societatea cea mare. Singuraticii valorează în lumea reală numai atât, întru cât corespund legilor ei, și în cât știu profita de referințele generale. Prin urmare ca să poată subsista un individ precum și un popor cu demnitate în lumea reală, atât individul cât și poporul trebuie să fie pregătit, trebuie cătuși de cât să cunoască referințele ei. Sub acest punct de vedere putem dice că ne este impusă astăzi cartea.

Așa dară când vine astăzi statul să facă învățământul obligatoriu, nu face alta de cât ține cont de împrejurările existente și nu tinde spre alt scop, de cât ca să și crească cetățeni pregătiți pentru lumea reală.

* * *

Cum pregătesc cartea pe om pentru lumea reală?

Cartea, după cum se scie, afară de unele esceptiuni, se învață în școală. Copilul începând a merge la școală intră în alte referințe de viață. Ese din referințele familiare și intrând în referințele școlii, el se simte transpus într'o lume nouă.

În familie este activitatea copilului dependentă mai mult de arbitriu propriu, de intimplare și de voința momentană. În școală învață a'și adopera lucrarea sa după oare-care reguli.

În familie valorează copilul pe baza legăturii naturale, care leagă strins pe membrii familiei; în școală valorează numai într'atât, intru cât își implinesce datoriile sale de școlar. În familie i se eartă copilului după împrejurări câte o greșeală, sau toate greșelele; în școală experiează el, că aci nu i se trece nimic cu vederea. În școală se deprinde a conlucra cu alții la unul și același scop, mai incolo caută a'și câștiga increderea conșcolarilor sei, precum și de a insufla însuși incredere în alții — începe așa dară a se iniția în virtuțile sociale. În școală se vede elevul tratat de-o potrivă cu ceilalți, ba observă, că escelând în activitatea sa este distins și lăudat, în cazul contrar inapoiat și disprețuit. În școală învață elevul a'și cunoasce puterile sale, și are ocașiune a le măsura cu ale altora, își acuiră nisce atribuțiuni așa dară, care sunt indispensabile, pentru ca să poată trăi în lumea cea mare.

Cu privire la cultura spirituală are apoi școala doue momente de mare importanță.

1) Invățământul este astfel intogmit, ca să rafineze și să perfecționeze facultățile spirituale.

2) Școala prevede pe individ cu cunoștințele necesare despre progresul științelor, artelor, industriei, negoțului — cu un cuvânt, îl pune în curent cu cultura modernă. În școală invățăm a cunoasce opiniunile, aspirațiunile predominantare ale omenimei, sau ceea ce numim noi spiritul timpului.

Necontestabil este apoi meritul școlii cu privire la calificațiunea morală:

1) Cunoștințele ce le câștigăm în diferite obiecte contribuie enorm la moralizarea noastră, astfel ne învață spre exemplu: Studiul religiunii a cunoaște pe Dumnezeu și pe de aproapele nostru, și a ne împlini datoria noastră de creștini adevărați. Științele naturale ne învață a cunoaște creațiunile lui Dumnezeu, a-i aprea omnipotența lui după perfecțiunea cu care le-a creat. Fizica arătându-ne legile naturii, după care se săvârșesc fenomenele naturale, de-o parte ne învață a venera înalta înțelepciune a creatorului, iară de altă parte ne abate dela superstițiuni sau credințe deșerte, ne ferește de păcatul, în care au căzut totdeauna și sunt căzute și astăzi acele popoare și acei indiviși, cari nu cunosc legile firei. Istoria generală și specială a popoarelor are apoi pentru moralizarea individului o importanță enormă. Ea — magistra vieții tuturor popoarelor este un tezaur plin de exemple, din care putem trage cele mai frumoase învățături atât pentru binele general, cât și pentru cel individual.

Am eși din cadrul unui discurs ocașional dacă ne-am opri la fie-care obiect ce se propune în școală, ci mai vorbind numai despre unul dîcem, că cine a ajuns a cunoaște psihologia sau știința despre suflet, acela a ajuns a cunoaște tot ce se cere pentru moralizare.

2) Al doilea moment, ce l'are școala pentru partea morală este disciplina: „Qui proficit in litteris et deficit in moribus, plus deficit, quam proficit.“ Adevărul acestui proverb trebuie să fie principiul tare și ne-clintit, din care să emaneze menținerea disciplinei. A deprinde pe elev la ordine, a'l ținea ca să fie exact în activitatea sa, a'l ținea strict la împlinirea datoriilor sale față de profesorii, față de părinții, față de conscolarii sei, și față de ori-ce persoane, cu care vine în contact — asta înseamnă a pregăti un membru folositor societății omenesci. Disciplina a devenit în timpul mai nou o parte esențială a educației.

Fîind vorba de disciplină dați-mi voia ca să me o-

presc ceva mai mult la acest punct spre a'i ilustra puțin însemnătatea lui.

Pe cât de des aușim de cuvântul disciplină, pe atât de puțin ne adoperăm de a'l preface — cum ar trebui să fie — in carnea și in sângele nostru.

Cetim in istoriă, că Grecii cu o mână de oameni au fost in stare să invingă armatele formidabile ale popoarelor orientale; pentru ce? pentru că spiritul de disciplină era la greci într'o măsură mai mare decât la popoarele efeminate ale orientului. Ne spune mai departe istoria, că Romanii până atunci s'au putut numi domnii lunei, până ce disciplina numera între virtuțile principale, care insoțeau vulturii lor. Dară să nu mergem așa departe, ci să rămănem la evenimentele timpului modern. Superioritatea in disciplină a deschis Germanilor porțile Parisului. Superioritatea in disciplină a impletit cununile de laure eroilor dela Plevna, Rahova și Vidin.

Dară disciplina ni se recomandă și din altă parte.

Aușim că cutare popor se distinge prin laboriositate, prin ordine, prin urmare și prin o bună stare, aușim mai departe: cutare reuniune, cutare club, și cutare asociațiune prosperează; ce e cauza la toate aceste? Este mai ăntei și mai ăntei disciplina. Aușim de altă parte, că cutare popor nu e capabil de o acțiune comună, ci când e vorba de a face ceva, unii sunt indolenți, alții lucrează, după cum le dictează interesele private, eară alții au chiar rea voință, și așa face fie-care de capul seu — consecința e, că acel popor e condamnat de a purta jugul altora. Dacă întrebăm de causă; răspunsul e lipsa de disciplină.

Valoarea disciplinei se simte așa dară la popoare, corporațiuni mai mari și mai mici până la familie, ba ce e mai mult, individul pentru sine, pentru vieța sa, pentru conduita sa simte valoarea disciplinei.

* * *

Din cele espuse până aci este evident, că școala arc mare însemnătate pentru pregătirea individului atât in

privința spirituală cât și în privința morală, și acea națiune, acel popor stă mai bine, care între fii sei numără mai mulți indiviși trecuți prin școală. Pentru ca să ne convingem de acest adevăr, n'avem de cât să aruncăm o privire la starea diferitelor popoare și vom vedea, că din înălțimea la care a ajuns cultura modernă, dominează acele popoare, care pun mai mult preț pe carte, în vreme ce popoarele, care nu cunosc însemnătatea ei, sunt dominate, ba putem dice subjugate. Popoarele culte trăesc astăzi din sudorile celor neculte.

Rolul principal îl au astăzi Englezii, Francesii și Germanii. Veți obiecta că aceste sunt popoare mai mari de cât noi. Ei bine, atunci vă citez pe Belgieni, pe Olandezi, Elvețieni. Mergeți prin părțile lor și ve veți convinge despre bogățiile și despre fericirea lor. La ei înfloresc științele, artele, industria lor este universală și produsele lor le plătim noi cu bani scumpi. Ce să dic despre comerț, despre bănci și alte întreprinderi? Toate sunt pe mâna străinilor; pentru ce? Pentru că 's popoare trecute prin școală.

Următoarele date statistice ne vor da deslușiri pentru ce aceste popoare sunt înaintea noastră. În Germania vin la 1000 de locuitori 170 de școlari, în Anglia 115, în Franța 115, iară la Români numai 30.

În raport invers cu disproporțiunea această numerică stă apoi sărăcia și lipsa poporului român.

Adevărat că noi Românii n'am avut nici timpul fizic, de a ajunge pe celelalte popoare, fiind până mai eri alaltă eri lipsiți de dreptul, necum de a avea școale, dară nici măcar de a le cerceta pe ale altora. Timpul acela a trecut. Astăzi avem drept de a învăța și a ne aplica la ori ce.

Să nu ne facem iluziuni, că suntem o națiune tare și mare, până ce majoritatea poporului nostru este așa, precum e; căci puterea nu consistă în cantitate ci în calitate; și oamenii fără carte au astăzi în societatea omească un rol de tot inferior.

Așa dară, dacă voim să ne emancipăm și să ne bu-

curăm și noi de starea popoarelor civilizate trebuie să ne îngrijim de carte. Ea ne crește și ne pregătește pentru lumea reală; ea ne ridică din starea de miserie, ce apasă greu asupra poporului român.

Trecând prin școală vom avea industrie, comerț, știință, vom avea drepturi politice, vom avea toate, vom intra și noi în toate privințele în concertul celor d'ântei popoare.

Eată „pentru ce trebuie să învățăm noi carte!“

II.

Sciri școlastice.

Pentru orientare!

Școalele centrale române gr. or. din Brașov înființate și întreținute de comuna bisericească a S. Nicolae din Schei și de comuna română bisericească din cetatea Brașovului, se compun astăzi din următoarele institute singuratice:

- a) Gimnasiu complet de 8 clase;
- b) Școala comercială secundară de 3 clase; y Cluj
- c) Școala reală inferioară de 4 clase;
- d) Școala primară (normală) de băieți cu 4 clase ord. și 1 paralelă — și

Școala primară de fete cu 5 clase.

Pe lângă acestea mai există: Școala de repetițiune pentru copiii și copilele dela 13 - 15 ani, și Școala pentru învățaceii dela meserii.

Planul de învățământ.

A) Gimnasiul.

CLASA I.

Profesor de clasă: **N. Piiția.**

Religiunea 2 ore: Catechismul bogat, incheetura I—XII.

Latina 6 ore: Din partea formării, regulată după gramatica lui I. C. Tacit; adică: substantivul, adjectivul, numeralul, pronumele, verbul activ, pasiv, deponent și semideponent; verbele în *lo*, conjugățiunea perifrastică, excepțiunile regulilor genului și prepozițiunile esercitate prin traduceri din latina în română și viceversa.

Romăna 2 ore: Proposițiunea simplă pură amplificată, contrasă și compusă după manualul lui I. Manliu. S'au cetit și analizat bucăți și s'au memorisat poesii alese din cartea de lectură de G. I. Munteanu Part. I.

Magiara 2 ore: Literile pe lângă deprindere în pronunțierea cerută a acestora. Substantivul, adăugarea numelui, numele posesiv. Deprindere în cetire Manualul de O. Barițiu.

Germăna 3 ore: Substantivul, adjectivul, pronumele, numerele, verbele auxiliare și conjugarea verbului regulat. Traducere din germăna în română, și viceversa. Manualul lui S. P. Barcian.

Geografia 3 ore: Cunoștințe generale din geografia matematică, fizică și politică. Manualul lui Bellinger.

Matematica 3 ore: a) Aritmetică: Cele patru operațiuni cu numeri întregi și decimali, numiți și nenumiți, măsurile metrice după Moçnik.

b) Geometria: Puncte, linii, unghiuri după Moçnik.

Istoria naturală 3 ore: Zoologia. Descrierea și comparația speciilor alese.

Caligrafia 1 oră.

Cântări 2 ore.

Gimnastică 2 ore.

Suma orelor: 29 pe sep

CLASA II.

Profesor de clasă: **R. Corvin.**

Religionea 2 ore: Catechismul bogat continuat și terminat.

Latina 5 ore: Repetirea formelor regulate, anomaliile în declinațiune, gen și conjugățiune; adverbele, prepozițiunile și conjugățiunile, regulile sintactice mai însemnate cu exerciții practice din latina în română și viceversa după gramatica lui I. C. Tacit p. I și II. În fiecare lună o lucrare domestică și una scolastică.

Româna 2 ore: Repetirea părții formării întregi, analiză gramaticală și sintactică exercitată prin citirea unor piese alese din cartea de citire. Recitare de poezii alese. În fiecare lună o lucrare domestică.

Magiara 2 ore: Adjectivul numeral, pronumele, conjugățiunea verbelor active, pasive și neutre. Mici propozițiuni aplicate la regulile învățate. Deprindere în citire. În fiecare lună 2 compozițiuni.

Germăna 3 ore: Din partea analitică: substantivul, adjectivul, comparațiunea, numeralul, pronumele, verbele regulate și neregulate. Manualul lui S. P. Barcian.

Traducere: Din Crestomatia 14 piese; din româna în germăna 6 piese.

Franceza 2 ore.

Istoria și Geografia 3 ore: Evul vechiu până la republica romană după manualul lui Dr. N. Pop. Chartele istorice de Kiepert.

Geografia modernă 1 oră: Țerile din prejurul mării mediterane.

Matematica 3 ore: a) Aritmetica: Sistemul metric, fracțiunile comune, raporturi și proporțiuni; regula de trei simplă și aplicarea ei la calculul intereselor; rădicarea la pătrat și scoterea rădăcinii cuadrate; practica italiană.

b) **Geometria**: Despre poligoane, congruența și similitatea triunghiurilor; principiul lui Pitagora. Manualul lui Moçnik.

Istoria naturală 3 ore: În periodul I și II Mineralogia; în periodul III Botanica.

Cântări 2 ore.

Descunul liber 2 ore.

Gimnastica 2 ore.

Caligrafia 1 oră.

Suma orelor: 33 pe sept.

CLASA III.

Profesor de clasă: **L. Nastasi.**

Religionea 2 ore: Mărturisirea ortodoxă P. I.

Latina 5 ore: Repetirea formelor neregulate cu exerciții practice după gramatica lui I. C. Tacit. Sintacsa concordanții și

a casurilor; puncte principali despre usul modurilor in exemple practice după legendariul de Dr. I. Hauler.

Lectura: Din Cornelius Nepos: Themistocles, Aristides, Pausanias și Thrasybulus. In fiecare lună o lucrare acasă și una in școală.

Elina 3 ore: Declinațiunile, pronumele, numeralul și verbul *βουλεύω* după Kühner.

Româna 2 ore: Sintaxsa concordanței și a cazurilor; propozițiunile contrase și compuse prin coordinațiune și subordinațiune; interpunctiunea. Esercții stilistice după manualul lui Caian. Lecturariul lui G. I. Munteanu. In fiecare lună o lucrare scolastică și una domestică.

Magiara 2 ore: Repetiția materialului percurs in anul precedent. Verbele neregulate, impersonale și defective; postpozițiunile simple, duple și compuse, adverbiile. In fiecare lună 2 compozițiuni scolastice și un pens domestic.

Germăna 2 ore: Sintaxsa propozițiunilor simple pure și amplificate, contrase, eliptice și compuse prin coordinațiune și subordinațiune după gramatica lui Carol Schiller. Traduceri din româna in germăna după gramatica latină a lui I. C. Tacit Part. II. și din germăna in româna din Crestomatia lui G. E. Nicefor. In fiecare lună o lucrare domestică și 1 scolastică.

Istoria și Geografia 3 ore: Evul vechiu începând dela monarhia romană. Evul mediu după manualul lui Dr. N. Pop. Chartele istorice de Kiepert.

Geografia modernă 1 oră: Geografia specială a Italiei, Elveției, Belgiei, Olandiei, Britaniei mari, Arabiei.

Matematica 3 ore: a) Algebra: Despre numerii algebraici in genere; cele 4 operațiuni fundamentale cu numeri algebraici. Potențele; ridicarea la cuadrat și la cub. b) Geometria: Calculul periferiei și al suprafeței figurelor plane, și despre cerc. Manual Moçnik.

Fisica 3 ore: Magnetismul, Căldura, Mechanica, și o parte din Optică.

Franceza 2 ore.

Desemnul 2 ore.

Gimnastica 2 ore.

NB. Cântările intogmite cu câte 2 ore sau sistat in per. III.

Suma orelor: 34 pe sept.

CLASA IV.

Profesor de clasă: Ioan Popca.

Religiunea 2 ore: Mărturisirea ortodoxă Part. II.

Latina 5 ore: Usul timpurilor și modurilor după Bădilescu. Noțiuni despre prosodie și metrică.

Lectura: Caesar de bello gallico libr. I. 3 CC. II 13 CC. VI 2 CC. Ovidii tristia libr. I 30 vers. Traducere din romăna in latina din cartea lui Schultze 10 CC. In fiecare lună o compozițiune scolastică.

Elina: 3 ore: Repetițiunea materialului parcurs in clasa precedentă, numărălele, pronumele, verbele pure necontrase și contrase după manualul lui R. Kühner. Traducerea esemplerelor din gramatică, preparațiune și memorisarea vocabulelor. In fiecare lună 1 pens și o compoziție.

Romăna 3 ore: Eserciții stilistice după manualul lui Caian. Piese alese din diferiți autori cetite, esplicate și unele declamate. In fiecare lună 1 pens și o compoziție.

Magiara 2 ore: Pe lângă deprinderea in cetirea și pronunțarea limbei magiare articolul „az“ și „ez“ verbele „vár“ „ver“ „küld“ in forma activă determinată și nedeterminată, in forma activă pres. și prf. Declinațiunea și posesionarea. Manualul Toeppler.

Lectura: §§ 1–50 din manual.

Germăna 3 ore: Din gramatică; repetițiunea intregii părți analitice; despre formarea cuvintelor. Din sintaxă: Proposițiunea simplă; concordanța, aplicarea articolului; proposițiunea compusă cu diversele-i categorii. Traducere: Din germăna in romăna 12 piese (Lebensbilder IV). Din romăna in germăna 10 piese (Lect. de G. I. Munteanu.)

Franceza 2 ore.

Istoria și Geografia 3 ore: Evul nou. Chartele historice de Kiepert. Istoria patriei.

Geografia 1 oră: Cunoștințe generale din geografia matematică, fizică și politică, cunoștințe speciale a celor 5 continente.

Matematica 4 ore: a) Aritmetica și Algebra. După repetițiunea sumară a materialului din clasa precedentă s'a pertractat pe larg: teoria proporțiunilor, aplicarea lor la împărțiunea proporțională; la calculul societății, la calculul catenar etc. Ecuatiunile de gradul I cu o necunoscută; aplicațiuni numeroase. b) Geometria: Părțile cele mai importante din geometria plană și din geometria in spațiu. Aplicațiuni numeroase.

Fizica și Chemia 3 ore: a) Fizica: Mechanica, magnetismul, electricitatea, optica după Schabus.

b) Chemia: Introducere in chemia elementară, teoria atomistică; metaloidele uni-bi-tri-și patru-valente, alcaliile după manualul lui I Filipescu.

Cântări 2 ore (vedi NB la cl. III.)

Desemnul liber 2 ore.

Gimnastica 2 ore.

Suma orelor: 37 pe sept.

CLASA V.

Profesor de clasă: **I. C. Tacit.**

Religiunea 2 ore: Istoria bisericească Part. I după manualul de Andrei Baron de Șaguna.

Latina 6 ore: Din gramatică: Repetiția formelor după gramatica I. C. Tacit Part. I și II. Usul casurilor (repetiția) după Bădilescu.

Traducere: Ovidii Metamorphoseon: libr. I v. 89—220 libr. II v. I—145. libr. V vers. 250 - 678.

Liviu libr. IV. 18 cap. Súpfle P. I. 13. cap.

Elina 4 ore: Repetiția formelor regulate, verbele neregulate și verbele in μ . Estras din prosodiă relativ la versurile lui Homer și dialectul lui Homer. Traducere: Din anabas. a lui Xenofont libr. I. 3 cap, din Iliada lui Homer libr. I v. 1—150. In fiecare lună 1 compozițiune.

Romăna 2 ore: Diferite specii de compozițiuni stilistice. Dispozițiuni și espozițiuni. S'au cetit mai multe piese alese din diferiți autori, dintre cari unele s'au declamat. In fie-care lună o lucrare domestică.

Magiara 2 ore: Repetiția pregnantă a părților principali din gramatică. Incheiere despre compunerea cuvintelor. Traducerea mai multor bucăți române in l. magiară și vice-versa. In fie-care lună 1 comp. și 1 pens.

Germăna 3 ore: Sintacsa germană cu deosebită privire la topica limbii germăne. Traduceri din Lebensbilder IV. Declamațiuni de piese alese germăne. In fie-care lună o compozițiune.

Franceza 2 ore.

Istoria și Geografa 3 ore: Istoria evului vechiu până la dictatura lui I. Cesar după manualul lui Meșota.

Matematica 4 ore: a) Aritmetica și Algebra: Cele patru operațiuni cu numeri absoluți și algebraici intregi; divisibilitatea numerilor, frângerile comune, decimale și catenare. După Moçnik. b) Geometria: Planimetria după Moçnik.

Istoria naturală 3 ore: In per. I. și II. Elemente de mineralogia și geognosiă. In per. III. Botanica.

Cântări 2 ore (veđi NB. cl. III. gim.)

Desemnul liber 2 ore.

Gimnastica 2 ore.

Suma orelor: 37 pe sept.

CLASA VI.

Profesor de clasă **David Almășean.**

Religiunea 2 ore: Istoria bisericească P. II. după manualul de Andreiu Baron Șaguna.

Latina 5 ore: Repetiția sintaxei. Lectură: Titi Livii libr. IV. 45 cap. C. I. Caesaris de bello civili libr. II. 37 cap. M. T. Ciceronis oratio 1-ma in Catilinam. Din Süpfle 26 cap. din româna în latina. În fie-care lună câte o compozițiune.

Elina 4 ore: Repetiția întregii părți analitice. Din sintaxa s'au pertractat: propozițiunea, concordanța, articolul, verbul, uzul infinitivului și al participiului. Traducere: Homeri Ilias libr. II. Herodoti libr. I., LX. capete.

Româna 2 ore: Despre diferitele specii de narațiuni prosaice și poetice, istorice și fictive; epopeă, baladă și romanță, legende, mituri și tradițiuni; idilă: despre dramă.

Lectură: S'au cetit mai multe capete alese din diferiți autori; s'au declamat mai multe poezii. În fie-care lună 1 lucrare domestică.

Magiara 2 ore: Regulele sintactice ale limbii magiare cu exercițiile relative la acestea. Traducere după Szvorényi Josef și G. I. Munteanu. În fie-care lună câte o compozițiune sau 1 pens.

Germăna 3 ore: Traduceri din Berthelt's Lebensbilder și exerciții cu privire la regulele sintactice.

Franceza: 2 ore.

Geografia și Istoria 3 ore: Evul vechiu dela inaugurarea republicii romane. Evul mediu până la cruciate după manualul de Dr. I. Meșotă. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Matematica 4 ore: a) Algebra: potențe, rădăcini, logaritmi, ecuațiuni de gradul I. cu una și mai multe necunoscute după Moçnik. b) Geometria: Stereometria, și o parte din trigonometria plană după Moçnik.

Istoria naturală 3 ore: Zoologia după manualul lui D. Brândză.

Cântări 2 ore (veți NB cl. III. g.)

Desemnii liber 2 ore:

Gimnastica 2 ore: .

Suma orelor: 36 pe sēpt.

CLASA VII.

Profesor de clasă **Pant. Dima.**

Religiunea 2 ore: Dreptul canonic după manualul de Andreiu Baron de Șaguna.

Latina 5 ore: Repetiția și aplicarea sintaxei la cetirea autorilor. Lectură: P. Virgilii Georgicon libr. I. M. T. Ciceronis oratio pro rege Dejotaro, în M. Antonium philippica 1-ma. Din Süpfle s'au tradus din româna în latina 25 capete. În fie-care lună o compos.

Elina 4 ore: Repetirea sintacsei după Deter și Kühner. Lectura: Homeri Odysea libr. I. Demosthenis orațiunea despre coroană C. 1—50 incl.

Romăna 2 ore: Retorica română; teoria poezii în genere și a poezii dramatice în specie. Lectura: Piese alese din poezii români, cu deosebire din scrierile poetice și prosaice ale lui Alecsandri, Bolintineanu, Negruzzi, Bolliac etc. S'au reprodus drama lui Schiller, Wilhelm Tell întreagă și 3 acte din Maria Stuart. Declamațiuni de poezii alese. În fie-care lună o lucrare domestică.

Magiara 2 ore: Topica propozițiilor; Esercții scripturistice. S'au cetit și s'au tradus capete alese din lecturariul lui Szvorényi și G. I. Munteanu. În fie-care lună câte o compos. ori pens.

Germăna 2 ore: Traduceri din cartea de lectură germ. Kehr-ein; și din romăna în germăna. Esercții cu privire la sintacsa limbii germane. S'au declamat diferite piese alese. S'au tradus din germăna în romăna drama lui Schiller, Wilhelm Tell întreagă și din Maria Stuart 3 acte. În fie-care lună o compozițiune.

Franceza 2 ore.

Geografia și istoria 3 ore: Evul mediu de la Rudolf de Habsburg până la fine; din evul nou până la începutul secolului al XVIII-lea după manualul lui Pütz.

Matematica 4 ore: a) Algebra: Ecuțiuni de gradul prim și al doilea cu una și mai multe necunoscute; ecuațiuni exponențiale și de graduri mai multe, care să pot reduce la cele cuadratice și ecuațiuni diofantice, progresiuni aritmetice și geometrice și aplicarea lor la calculul intereselor compuse și al anuităților. b) Geometria: Trigonometria plană și o parte din analitică. Manualul lui Moçnik.

Fisica 3 ore: Mechanica, hidrostatica, aerostatica și acustica după Schabus.

Chemia 2 ore: Introducere în chimia anorganică, metaloidele, alcaliile, metalele nobile și nenobile după manualul lui I. Filipescu.

Propedeutica filosofică 3 ore: Logica formală și metodologia după manualul lui Lindner.

Cântări 2 ore (veți NB cl. III gim.)

Desemnul liber 2 ore.

Gimnastica 2 ore.

Suma orelor: 40 pe sept.

CLASA VIII.

Profesor de clasă Dr. Nicolau Pop.

Religiunea 2 ore: Continuarea dreptului canonic după manualul lui Andreiu Baron de Șaguna.

Latina 5 ore: Taciti Germania. Din analele lui Tacit libr. I.

c. 1 49. Estemporalii din Tacit și Vergiliu. Din Horat. libr. I. Carm. 1, 4, 7, 11, 12, 15, 18, 20, 22, 28 libr. II. carm. 18 libr. III. carm. 8, 12, 13, 30, libr. IV. carm. 7, 8. Carmen seculare. Din Epode: 1, 2, 7, 9, 13, 14, 16, 17. Din Saturac libr. I. Sat. 3. Din exercițiile lui Süpfle din româna în latina piese alese 1 oră pe sept. Istoria literaturii latine până la încheierea periodului de aramă. În fie-care lună o compozițiune în școală.

Eliua 4 ore: Repetiția gramaticii formare și a unelor par-tide din sintacsă. **Lectura:** Drama lui Sophocles „Oedipus rex.“ Din Plato: Apologia lui Socrate. Estemporalii din Herodot și Demosthenes și Plato. Istoria literaturii elenice. În fie-care lună o compozițiune în școală.

Româna 2 ore: Istoria literaturii române, stilistica după Ven. În fie-care lună o lucrare domestică.

Magiara 2 ore: Sintacsă magiară aplicată la piesele cetite din lecturariul Szvorényi. Traduceri din româna în magiara din lecturariul G. I. Munteanu. Succintă istoria a literaturii magiare până în zilele noastre după Toldi Ferencz. În fie-care lună câte o compozițiune ori pens.

Germăna 2 ore: Istoria literaturii germane până în zilele noastre. Traducere: Din germăna în româna 24 piese parte pro-saice, parte poetice.

Francesa 2 ore.

Geografia și istoria 4 ore: a) Istoria nouă până în zilele no-astre. Istoria patriei. b) Geografia modernă: cunoscințe generale de cosmografiă, de geografia fizică, conținutele cu țările și cu cetă-țile cele mai însemnate, oceanele cu părțile lor. Geografia specială a Austro-Ungariei.

Matematica 2 ore: Repetiția materialului parcurs în gimna-siul superior.

Fisica 4 ore: Electricitatea, căldura, acustica și optica după Schabus.

Propedeutica filosofică 3 ore: Psihologia empirică după ma-nualul lui Lindner.

Istoria naturală 2 ore: Geologia după manualul lui D. Brândză.

Geometria descriptivă 1 oră: Proiecțiunea ortogonală a punc-tului, a liniei și a corpurilor; planuri și trasele lor.

Cântări 2 ore: (veți NB cl. III. g.)

Desemnul liber 2 ore:

Gimnastica 2 ore.

Suma orelor: 41 pe sept.

B) Școala reală.

CLASA I.

Profesor de clasă **Ipolit Hasievici.**

Religiunea 2 ore: Catechismul bogat: Despre credință 12 incheieturi.

Romăna 3 ore: Partea formariă după manualul lui Manliu. S'au memorisat poesii alese, reprodus istorioare alese.

Maghiara 2 ore: Literile pre lângă deprindere in pronunțierea corectă a acestora. Substantivul, adaugerea numelui, numele posesiv. Deprindere in cetire. Manual de O. Barițiu.

Germăna 3 ore: Declinarea substantivului, adjectivului, numeralelor, prunumelor; conjugarea verbelor ausiliare și a verbului regulat. Traducere din romăna in germăna și viceversa din manualul lui S. P. Barcianu.

Geografia 2 ore; Geografia matematică, fisică și politică după Belinger.

Aritmetica 3 ore: Cele 4 operațiuni cu numeri intregi și decimali nenumiți și numiți, divisibilitatea numerilor: noțiunile fundamentale despre fracțiunile comune și sistemul metric. Manualul Moçnik.

Geometria și desemnul geometric 4 ore: Puncte, linii, unghiuri, triunghiuri, patruunghiuri și poligoane. — Desemnarea formelor mai simple după Roller și Herdtle.

Istoria naturală 3 ore: Zoologia, descrierea și compararea speciilor alese.

Caligrafia 1 oră: Trăsurile fundamentale ale literilor romăne și germăne, formarea literilor mici și mari după grupe in mod sintetic, compunere de cuvinte precum și eserciții in scrierea caligrafică.

Gimnastică 2 ore:

Cântări 2 ore.

Suma orelor: 27 pe sept.

CLASA II.

Profesor de clasă **G. Strimbu.**

Religiunea 2 ore: Catechismul bogat: despre nădejde și dragoste.

Romăna 3 ore: Partea sintactică până la propozițiunile circumstanțiale de loc după manualul lui Manliu. S'au memorisat poesii.

Magiara 2 ore: Din gramatica lui Octaviu Barițiu s'a per-curs tot până la verb inclusiv.

Germăna 3 ore: Verbele neregulate, adverbiile, prepoziții.

nile și conjuncțiunile. Traduceri din germăna în romăna din Crestomatia lui G. E. Nicefor și din romăna în germăna. Esercții la tablă. Recitațiuni.

Francesa 2 ore.

Istoria universală 3 ore: Evul vechiu până la Romani după manualul lui Dr. N. Pop. Folosirea chartelor istorice.

Geografia 2 ore: Statele din Europa, și anume: Turcia, Grecia, Italia, Spania, Portugalia, Austro-Ungaria, Confederațiunea elvețiană, Franca, Belgia și Olanda.

Aritmetica 3 ore: Frațiuni comune, practica vechică, raporturi, proporțiuni, regula de trei și aplicarea ei la calculul intereselor simple, ridicarea la pătrat și scoaterea rădăcinii. Manual Moçnik pentru sc. reală.

Geometria și desenul geometric 3 ore: Triunghiuri congruente și similabile, principiul lui Pitagora, suprafața poligoanelor, periferia și suprafața cercului. Construcțiuni geometrice: linii normale și paralele, triunghiuri, patruunghiuri, poligoane regulate, elipsă, parabolă și hiperbolă.

Istoria naturală 2 ore: Mineralogia și Botanica.

Cântări 2 ore:

Desenul liber 2 ore:

Gimnastica 2 ore:

Caligrafia 1 oră: Central Univ Suma orelor: 33 pe sept.

CLASA III.

Profesor de clasă: Iosif Maxim.

Religiunea 2 ore: Mărturisirea ortodoxă P. I. articolele credinței.

Romăna 3 ore: S'a repetit partea analitică toată și din partea sintetică s'au tractat despre propozițiunea simplă și despre părțile ei; propozițiunile contrase și compuse prin co- și subordinațiune. Analisă gramaticală-logică. S'au cetit și analisat 25 piese alese prosaice și poetice. S'au memorisat mai multe poezii.

Magiara 2 ore: Pe lângă repetirea materialului parcurs în anul trecut s'au propus: verbele neregulate, impersonale și defectivă, postpozițiunile simple. În fie-care lună 1 pens și 1 comp.

Germăna 3 ore: Sintacsa propozițiunei simple amplificate. Traduceri din germăna în romăna Crestomatia lui Nicefor și din romăna în germăna din lecturariul românesc. Lucrări domestice și scolastice.

Francesa 2 ore: Conjugarea verbelor regulate terminate în: er, ir și re; verbele neregulate mai usitate și esercții relative la acestea după manualul lui Ahn. În fie-care lună 1 pens și 1 compozițiune.

Istoria universală 3 ore: Istoria întemeierii Romei, istoria vechiă întreagă. Din evul mediu până la Rudolf de Habsburg.

Geografia 2 ore: Elveția, Franța, Belgia, Olanda, Rusia, Danemarca, Suedia-Norvegia și Britania mare.

Matematica 3 ore: Cele 4 operațiuni cu numeri algebrici, ridicarea la pătrat și la cub, scoaterea rădăcinii cuadratice și cubice; regula de trei compusă, calculul intereselor simple și cu interes la interes, calculul societății, alegațiunii, terminului și catenar.

Geometria și desenul geometric 2 ore: Stereometria, construcțiunea rețelei corpurilor și a liniilor conice.

Fizica 4 ore: Proprietățile generale ale corpurilor; căldura, mecanica corpurilor solide, lichide și gazoase, magnetismul

Cântări 2 ore:

Desenul liber 2 ore:

Gimnastica 2 ore.

Suma orelor: 32 pe sept.

CLASA IV.

Profesor de clasă: Dr. Ioan Bozocanu.

Religiunea 2 ore: Mărturisirea ortodoxă P. II.

Româna 3 ore: Sintaxa după manualul lui Manliu. Eserciii stilistice după manualul de Caian. S'au citit din diferiții autori români, s'au memorizat și declamat unele piese alese. În fiecare lună 2 pense și 2 compozițiuni.

Magiara 2 ore: S'au parcurs toate părțile vorbirii. Despre compunerea cuvintelor. S'au tradus câte-va bucăți din româna în magiara și viceversa. În fiecare lună 2 comp. și 1 pens.

Germăna 3 ore: S'a repetit partea analitică a gramaticii. S'au propus: despre formarea cuvintelor. Din sintaxă: Propozițiunea simplă și compusă cu categoriile acesteia: adverbială, atributivă, modală și causală. Traducere: Din Lebensbilder IV. din Germăna în româna 16, iară din româna în germăna 12 piese alese.

Franceza 2 ore: Verbele neregulate și sintaxa cu exerciții după manualul de Ahn. În fiecare lună 1 pens și 1 comp.

Istoria universală 3 ore: Evul nou și cel mai nou până în zilele noastre. Manual Pütz și Grube.

Geografia 3 ore: Europa, Asia, Africa, America și Australia după manualul lui Klun.

Matematica 3 ore: a) Aritmetica și Algebra: După repețirea materialului din clasa precedentă s'au pertractat pe larg: teoria proporțiunilor, aplicațiunea lor la împărțirea proporționată, la calculul societății, la calculul catenar. Cele patru operațiuni cu numeri algebrici întregi și fracționari: ecuațiuni de gradul

prim cu o necunoscută. b) Geometria: Părțile cele mai însemnate din geometria plană și din geometria în spațiu.

Desemnul geometric 2 ore: Geometria descriptivă: Proiecțiunea ortogonală a punctului, a linii și a corpurilor; planuri, traseuri și rotațiuni.

Fisica și Chimia 3 ore: Mecanica, magnetismul, electricitatea, optica după Schabus. Introducerea în chimia elementară, teoria atomistică, metaloidele um-bi-tri și patru valente. Alkaliile după manualul profesorului.

Cântări 2 ore.

Desemnul liber 4 ore.

Gimnastica 2 ore.

Suma orelor: 34 pe sept.

C) Școala comercială.

CLASA I.

Profesor de clasă: Ioan Stinghe.

Religiunea 2 ore: Istoria bisericească P. I. după manualul de Andreiu Baron de Șaguna,

Româna 2 ore: Sintaxa după manualul de Manliu. Diferite inscripții practice, epistole confidentiale și de afaceri, narațiune, fabulă, descripțiunea instructivă și poetică după manualul de Caiian. S'au citit bucăți alese din diferiți autori români, s'au memorizat și declamat unele poezii alese. În fiecare lună 2 pense și 2 compozițiuni.

Magiara 2 ore: Scurtă repetiție a gramaticii. Formarea substantivului, adjectivului și verbului. Manualul lui O. Barițiu. Teme libere de un cuprins mai restrâns de 2 ori pe lună.

Germăna 2 ore: Traducere din germăna în romăna 14 piese; analiză gramaticală și logică; din romăna în germăna 10 piese din cartea de lect. de G. I. Munteanu.

Franceza 2 ore: Eserciții practice după manualul de Ahn. S'au citit și tradus piese alese din „Premieres Lectures françaises“ de Ch. Noël, și s'au memorizat unele poezii alese. În fiecare lună 1 pens și 1 comp.

Matematica 3 ore: Cele 4 operațiuni fundamentale ale calculului algebric cu espresiuni întregi și fracționari; descompunerea în factori a espresiunilor algebraice întregi și aplicațiunea ei la reducerea fracțiunilor, la espresiunea lor cea mai simplă. Ecuatiunile de gradul I. cu una sau mai multe necunoscute.

Aritmetica comercială 3 ore: Operațiunea cu fracțiuni vulgare și decimale cu avantajele și prescurtările lor; socoteala de dungă, practica velcică.

Istoria universală și comercială 3 ore. Istoria evoluției vechiu atât politică cât și comercială.

Geografia 2 ore: Geografia generală matematică, fizică, politică și Geografia Austro-Ungariei în specie.

Istoria naturală 4 ore: Mineralogia fără manual. Botanica după manualul lui Nanian.

Cunoștințe comerciale și corespondința 2 ore: După manualul de Kurtzbauer principiile și afacerile comerciale în genere; despre mărfuri, consignațiune, expedițiune, participațiune și afaceri cambiale în genere; despre efecte, negoțul cu monete. Despre comptabilitate în genere. Numeroase exerciții practice.

Calligrafia 1 oră: Scrierea curentă și rotundă.

Cântări 2 ore.

Desemnul liber 2 ore.

Gimnastica 2 ore.

Suma orelor: 34 pe sept.

CLASA II.

Profesor de clasă: Nicolau G. Orghidan.

Religiunea 2 ore: Istoria bisericească P. II. după manualul de Andreiu Baron de Șaguna.

Româna 2 ore: Narațiunea, descrițiunea instructivă și poetică, caracterul, portretul, paralela. S'au cetit bucăți alese din scriitorii români. S'au memorisat și declamat câte-va poesii alese. În fie-care lună 1 pens. / Central University Library Cluj

Magiara 3 ore: Sintacsa limbii magiare; traduceri din lecturariu; deprinderi în corespondința comercială de 2 ori pe lună.

Germana 2 ore: Sintacsa limbii germane după C. Schiller. Corespondințe în limba germană și anume: Anunțuri, chitanțe, adeverințe, sineturi de datoriă, acte de amanetare, de mortificațiune, penipotențe și contracte.

Franceza 2 ore: Exerciții practice după manualul de Ahn. S'au cetit și tradus piese alese din „Premières lectures francaises“ de Ch. Noël, și s'au memorisat mai multe piese alese. În fie-care lună 1 pens.

Matematica 3 ore: După o repețire sumară a materialului din clasa precedentă s'au pertractat: Ecuatiunile diofantice; teoria completă a logaritmilor. Progresiunile aritmetice și geometrice. Aplicațiunea acestora la calculul intereselor dela interese, și calculul amortimentelor.

Aritmetica comercială 3 ore: Regula de trei simplă și compusă, calculul catenar, sistemul metric, calculul intereselor și al speselor în conto curent, esplicarea numerilor negrii și roșii din conto curent și încheierea acestora.

Istoria universală și comercială 2 ore: Istoria politică a evului mediu și Istoria comerțului bizantin și arabic, comerțul pe timpul cruciatelor, și comerțul Ungariei pe timpul Arpașilor și a familiei Anjou.

Geografia 2 ore: Geografia comercială a statelor europene.

Istoria naturală 2 ore: Zoologia după manualul lui B. Nanian.

Chemia 3 ore: Repetirea Chimiei anorganice, și organice cu deosebită privire la materiile, care apar mai des în comerț; după manualul propriu.

Cunoscințe comerciale și corespondență 3 ore: Inscrisele comerciale în genere, împărțirea lor; diferitele feluri de scrisori comerciale. Esercții practice.

Comptabilitatea 4 ore: Comptabilitatea simplă; copia scriptură după metoda italiană; felurile înregistrări în condice, esplicarea scontrurilor, estras de jurnalizare.

Dreptul cambial 2 ore: originea cambiului, indosamentul, valoarea, achitarea, protestul rescumpărarea, regresul, multiplicarea, dreptul de incusă și procesul cambial, prescripțiunea.

Cântări 2 ore.

Desemnul liber 2 ore.

Gimnastica 2 ore.

Suma orelor: 41 pe sept.

CLASA III.

Profesor de clasă: Iulian Filipescu.

Religiunea 2 ore: Noțiuni principale din dreptul canonic după manualul lui Andreiu Baron de Șaguna.

Romăna 1 oră: Chria. Noțiuni din istoria literaturii române până la fînitul secolului al XVII. S'au cetit piese alese din diferiți autori români vechi și noi. În fiecare lună 1 pens.

Magiara 3 ore: Traduceri din lecturariu. Deprinderi practice pe tablă din corespondința magiară. Cea mai nouă perioadă din istoria literaturii magiare. Corespondințe în limba magiară de 2 ori pe lună.

Germăna 2 ore: Traduceri din germăna în romăna și vice-versa. Corespondințe în limba germăna. În fiecare lună o compozițiune.

Franceza 2 ore: Corespondința comercială. S'a tradusu din Molière „Le Bourgeois Gentilhomme.“ În fiecare lună 2 pense.

Aritmetica comercială 3 ore: Calculul de mijloc, regula societății simplă și compusă, agiotagiul, calculul la efecte și acțiuni, esecutarea deviselor, arbitragiul cambial etc.

Matematica 1 oră: Repetirea materialului parcurs în clasele precedente.

Istoria universală și comercială 3 ore: Istoria politică a evului nou, și a Austro-Ungariei în specie. Istoria comercială a Angliei, Franciei, Germaniei și a Austro-Ungariei.

Geografia 2 ore: Geografia Asiei, Africii, Americii și Australiei.

Merceologia 3 ore: Cei mai importanți articoli de comerț din remnul animalelor, plantelor și mineralelor. Prelucrarea materiilor crude, locul exploatărei, modul de împachetare, falsificarea articolelor de comerț și descoperirea falsificatului pe cale chimică.

Technologia chimică și mecanică 2 ore: Prepararea soției, săpunului, varului, tinciului, vaselor de lut, porcelanului, zaharului și sticlei. Productele fermentației alcoolice: oțetul; prepararea peilor, argășitoria. Lucrarea metalelor și cu deosebire a ferului; prepararea lănei, cănepei, mătasei și chărției. Conservarea lemnului. După Wagner și Kamarset.

Fisica 3 ore: Mecanica, magnetismul, electricitatea și optica. După Schabus.

Comptabilitatea 4 ore: Jurnalizarea lunară, condica de bilanț, încheierea și esplicarea conturilor de pierdere și de folos, de bilanț; facerea inventariului și a bilanțului general și încheierea condicilor, definițiunile necesare despre comptabilitatea dublă anglo-francesă precum și despre comptabilitatea relativă la băncile publice în toată estinderea și în fine despre comptabilitatea practică la economia.

Nota. S'au făcut deprinderi practice (comptoir practic), luându-se de basă un negoț de patru luni cu felurite cazuri comerciale și făcându-se aplicare de comptabilitate după met. italiană și anglo-francesă: aritmetica, stilistica, drept. cambial și lege comercială.

Legea comercială 2 ore: Dispozițiuni generale și speciale în privința comerțului, a registrelor oficiale, firmei, condicilor, procuristilor, mandatarilor, servitorilor, în privința societăților. Convențiuni comerciale.

Economia națională 3 ore: Introducere în economia națională; istoria doctrinei economiei naționale. Timpurile vechi — Grecii și Romanii — sistemul mercantil — sistemul prohibitiv — sistemul fisiocratic — sistemul industriei libere — sistemele comunistice — St. Simon — Owen — Charles Fournier — Literatura.

Cântări 2 ore.

Desemnul liber 2 ore.

Gimnastica 2 ore.

.Suma orelor: 45 pe sept.

N o t a.

a) Limba francesă este studiu facultativ pentru școlarii din clasele: II — VIII. gimn.; cară pentru școlarii din clasele: II, III și IV. reale, și clasele I, II, III. comerciale este studiu obligat.

b) Desemnul liber este obligat în gimnasiul inferior și în școala reală, eară în gimnasiul superior și în școala comercială este facultativ.

c) Cântările sunt ca obiect obligat în clasele I. și II. gimn. și I. și II. reală, eară în toate celelalte clase gimnasiale, reale și comerciale numai ca obiect facultativ.

d) Gimnastica este pentru toate clasele gimnasiale, reale și comerciale obiect facultativ.

Lucrări scripturistice din limba română.

CLASA V. GIMN.

1. O faptă nobilă (reproducțiune liberă).
2. Locul nașterii (descriere poetică).
3. Blăstemul cântărețului (reproducțiune liberă din poezie în prosă).
4. Viața omenească sub tabloul navigațiunii (dispozițiune după Lebensbilder IV.)
5. Tema de sub 4 continuare.
6. Cornelia sfătuește pe fratele său, ce conduită se aibă ca școlariu (epistolă).
7. Pentru ce e bine să se scôle omul de tempuriu (epistolă).
8. O excursiune la munte (descripțiune poetică).
9. Valentin sfătuește pe amicul său de ce feliu de idei să fiă condus la alegerea amicilor săi. (Imitațiune.)
10. O călătoria în timpul iernii (descriere poetică).
11. Resboaiele Grecilor cu Perșii (narațiune istorică).

CLASA VI. GIMN.

1. Pericolele bogăției.
2. Incendiul (narațiune poetică).
3. Ulula cum lupis, cum quibus esse cupis (proverb).
4. Toamna (descriere poetică).
5. Bătălia dela Calugăreni (reprod. lib. după Bălcescu.)
6. În ce mod să poate arăta un copil recunoscătoriu cătră părinții săi? (dispos. și espos.)
7. Invățătura este averea cea mai bună (disp. și espos.)
8. Dumbrava roșă (tablou istoric).
9. Adevărat este, că fiecare este faurul norocului său.

CLASA VII. GIMN.

1. Arată-mi cu cine te insețești, ca să-ți spun cine ești (proverb).

2. Despre adevărata diligență (orațiune).
3. Tablou istoric al timpului lui Pericles.
4. Cuvânt, rostit de un școlariu către conșcolarii săi la moartea unui profesor iubit și stimat.
5. Aurora musis amica.
6. O caracteristică a persoanelor principale din drama lui Schiller „Wilhelm Tell“ I.
7. Caracteristică a persoanelor Gertrud, Hedwiga, Berta de Bruneck din drama lui Schiller „Wilhelm Tell“ II.
8. Cari sunt avantajele navigațiunii și ale negoșului maritim?
9. Ce efect au trebuit să exerciteze asupra Grecilor și Romanilor cuvântările publice.

CLASA VIII. GIMN.

1. Conjurațiunea lui Catilina.
2. Arion.
3. Din ce cauză a eșit Filip, regele Macedoniei invingător în luptele cu Grecii.
4. Pentru ce a crușat Cicero pe Catilina după ce aflase firele conjurațiunii.
5. Ce importanță are cunoștința perfectă a limbii materne.
6. Mulțămirea cu sine însuși.
7. Cum trebuie să se porțe omul cult în societate.
8. Avem drept să ne mândrim cu numele de Român.
9. Prin ce fapte s'au afirmat românii, că sunt demni de a ocupa o poziție de onoare între popoarele Europei și primul rang între popoarele din Orient (peninsula balcanică). Temă de maturitate.

CLASA II. COMERC.

1. Un student scrie unui amic cum a petrecut în vacanța cea mare.
2. Tómnă.
3. Inundarea.
4. Avantajele și desavantajele riuurilor.
5. Între excursiuni sunt de preferit excursiunile la munte.
6. Știința e mai de preferit decât avuția.
7. Mihaiu scăpând stindardul după dezastrul dela Mirăslău.
8. Desvoltarea comerciului în anticitate.
9. Prin știință ne câștigăm stima și considerațiunea altor oameni.

CLASA III. COMERC.

1. Insemnătatea comercială a Braşovului, importul şi exportul său.
2. Folosul maşinelor.
3. Agricultura.
4. Activitatea la gară.
5. Drumurile de comerciu în antichitate.
6. Lenea este începutul tuturor răutăţilor.
7. Ridicarea şi decăderea statului roman.
8. Explicarea actului I. din „Le Bourgeois Gentilhomme“ de Molière.
9. Din Egmont (traducere din germana, fragment din actul V.) de Göthe.
10. Sistemul mercantil şi prohibitiv.

Impărțirea obiectelor de învățământ la gimnasiu, la școala comercială și reală, și in cl. V. de fete între profesori după clase ore.

Profesorii	Obiectele de învățământ	Suma orelor pe septem.
Stefan Iosif, director.	Latina in clasa VIII gimn. 5 ore Elina " " " " 4 " Prop. fil. " " VII " 3 " Germăna " " V de fete 2 "	14
Dr. Nicolae Pop, conrector, prof. def. și ord. in cl. VII g.	Istoria generală in clasa VIII gimn. 3 ore Geografia " " " " 1 oră Prop. fil. " " " " 3 ore Istoria și Geogr. " " VII " 3 " " " " " VI " 3 " Germăna " " " VI " 3 " Geografia " " " I gimn. 3 " " " " " IV " 1 " Istoria și Geogr. " " " de fete 2 "	22
Pant. Dima, prof. def. și ord. in cl. VII g.	Matematica in cl. VII gimn. 4 ore " " " VI " 4 " " " " IV " 4 " " " " II " 3 " Fisica " " III " 3 " Cântări in cl. I g., r., și II g., r., 4 "	22
David Almășean, prof. def. și ord. in cl. VI g.	Latina in cl. VII gimn. 5 ore " " " VI " 5 " Magiara " " VIII " 2 " " " " VII " 2 " " " " VI " 2 "	16
Ion C. Tacit, prof. def. și ord. in cl. V.	Romăna in cl. VIII gimn. 2 ore Elina " " VI " 4 " " " " III " 3 " Latina " " V " 5 " Istoria " " V " 3 " " " " IV reală 3 " Geografia " " " " 2 " " " " I " 2 "	24

Profesorii	Obiectele de învățământ	Suma orelor pe septem.
Ioan Popea, prof. def. și ord. in cl. IV. g.	Romăna in cl. VII gimn. 2 ore	20
	„ „ „ VI „ 2 „	
	„ „ „ V „ 2 „	
	„ „ „ IV „ 2 „	
	Germăna „ „ VII „ 2 „	
	„ „ „ V „ 3 „	
Lazar Nastasi, prof. def. și ord. in cl. III.	„ „ „ III „ 3 „	23
	„ „ „ I „ 3 „	
	„ „ „ I reală 4 „	
	Fisica „ „ VIII gimn. 4 „	
	„ „ „ VII „ 3 „	
	Gimnastica in desp. II și III 4 „	
Radu Corvin, prof. prov. și ord. in cl. II. g.	Latina in cl. II gimn. 5 ore	23
	Elina „ „ IV „ 3 „	
	Istoria „ „ IV „ 3 „	
	„ „ „ III „ 3 „	
	„ „ „ II „ 3 „	
	Geografia „ „ III „ 1 „	
	Romăna „ „ II „ 2 „	
Germăna „ „ I. „ 3 „		
Nicolae Pilția, prof. prov. și ord. in cl. I. g.	Latina in cl. I. gimn. 6 ore	23
	„ „ „ III „ 5 „	
	Elina „ „ V „ 4 „	
	Romăna „ „ I „ 2 „	
	„ „ „ III „ 2 „	
	Germăna „ „ III „ 2 „	
„ „ „ II „ 2 „		
Iulian Filipescu, prof. prov. și ord. in cl. III. com.	Merceologia in cl. III com. 3 ore	23
	Technologia „ „ II „ 2 „	
	Fisica „ „ III „ 3 „	
	„ „ „ IV „ 2 „	
	Fisica-Chemia „ „ IV gimn. 3 „	
	Chemia „ „ II com. 3 „	
	„ „ „ VII gimn. 2 „	
	„ „ „ IV reală 3 „	
Istoria natur. „ „ II com. 2 „		

Profesorii	Obiectele de învățământ	Suma orelor pe septem.
Nicolae Orghidan, prof. def. și ord. in cl. II. com.	Comptab. și Coresp. in cl. III c. 3 ore " " " " " " II " 4 " Principii com. " " " " 3 " Aritmetica com. " " I " 3 " " " " " II " 3 " " " " " III " 3 " Dreptul cambial " " II " 2 "	21
Ioan Stinghe, prof. prov. și ord. in cl. I. com.	Romăna in cl. I com. 2 ore " " " " II " 2 " " " " " III " 1 " " " " " IV r. 3 " " " " " V d. f. 2 " Franceza " " III r. și g. 2 ore " " " " VI " " 2 " " in cl. I—III com. a 2=6 " in cl. V de fetițe 2 ore	22
Dr. I Bozoceanu, prof. prov. și ord. in cl. IV reală.	Matematica Univ. in cl. I com. 2 ore " " " " II " 3 " " " " " III " 1 " " " " " V gimn. 4 " " " " " IV reală 3 " Franceza " " II reală 2 " " " " " desp. II 2 " Magiara " " cl. II reală 2 " Geografia " " II g. 2 " Gimnastica in desp. I 2 "	23
Iosif Maxim, prof. def. și ord. in cl. III. reală.	Geom și des. geom. in cl. IV r. 2 ore " " " " " " III " 2 " " " " " " " II " 3 " " " " " " " I " 4 " Matematica " " III " 3 " " " " " II " 3 " Fizica " " III " 4 " Geometria descript. " " VIII g. 1 " Aritmetica " " V d. f. 2 "	24

Profesorii	Obiectul de învățământ	Suma orelor pe septem.
George Strimbu, prof. supl. și ord. in cl. II. reală.	Economia națion. in cl. III com. 3 ore	20
	Legea comercială „ „ III „ 2 „	
	Cunoscinție com. „ „ I „ 2 „	
	Istoria „ „ II r. 3 „	
	Geografia „ „ II „ 2 „	
	„ „ „ III „ 2 „	
	Romăna „ „ I „ 3 „	
„ „ „ II „ 3 „		
Ipolit Ilasievici, prof. def. și ord. in cl. I reală.	Istoria naturală in cl. I gimn. 3 ore	25
	„ „ „ „ II „ 3 „	
	„ „ „ „ V „ 3 „	
	„ „ „ „ VI „ 3 „	
	„ „ „ „ VIII „ 2 „	
	„ „ „ „ I comer. 4 „	
	„ „ „ „ II reală 2 „	
	„ „ „ „ I „ 3 „	
Fisica „ „ V d. f. 2 „		
Dr. V. Glodariu, prof. def.	Germăna in cl. VIII gimn. 2 ore	23
	„ „ „ IV „ 3 „	
	„ „ „ II g. „ 3 „	
	„ „ „ IV reală 3 „	
	„ „ „ I comer. 2 „	
	Istoria „ „ III reală 3 „	
	Romăna „ „ III „ 3 „	
Elina „ „ VI g. 4 „		
Ioan Scurtu, prof. def.	Istoria com. in cl. III com. 3 ore	23
	„ „ „ „ II „ 2 „	
	„ „ „ „ I „ 3 „	
	Geografia com. I — III com. a 2=6 „	
	Germăna I — III reală a 3=9 „	
Artemie Feneșean, prof. prov.	Magiara in cl. I, II, III și V g. a 2 ore 8 ore	24
	„ „ „ I comercială 2 „	
	„ „ „ II „ 3 „	
	„ „ „ III „ 3 „	
	„ „ „ I, III, IV reală a 2 ore 6 „	
	„ „ „ V de fetițe 2 „	

Profesorii	Obiectele de învățământ	Suma orelor pe septem.
Iosif Fericean, prof. def. și ca- techet.	Religiunea in cl. I—VIII g. a 2=16 ore	20
	„ „ „ IV reală 2 „	
	Magiara „ „ IV gimn. 2 „	
Bart. Baiulescu, catechet.	Religiunea in cl. I—III com. a 2=6 ore	14
	„ „ „ I—III reală a 2=6 „	
	„ „ „ V de fetețe 2 „	
George Vlădărean, prof. secundar.	Desemnul liber in cl. II și III g. câte 2 ore	16
	„ „ „ „ II și III r. „ 2 „	
	„ „ „ „ IV reală 4 „	
	„ „ „ „ IV—VIII g. } 2 „	
	„ „ „ „ I—III comer. } 2 „	
„ „ „ „ V de fetețe 2 „		
Ioan Dobrean.	Caligrafia in cl. I gimn. 1 oră	6
	„ „ „ I reală 1 „	
	„ „ „ II gimn. 1 „	
	„ „ „ II reală 1 „	
	„ „ „ I comer. 1 „	
„ „ „ V d. f 1 „		

Societatea de lectură a studenților.

Școlarii din clasa VII. și VIII. împreună cu școlarii din clasa III. comercială întruniți in societate de lectură sub conducerea prof. N. Pilția au ținut ședințe regulate odată pe săptămână. Ca auditorii au participat la aceste ședințe școlarii din clasa IV., V. și VI. gimn., precum și cei din clasa I. II. comercială.

In ședințe s'a ocupat societatea cu cetirea și reproducerea unor bucăți alese din scriitorii români, cu elaborarea, cetirea și censurarea unor teme lucrate de membrii societății. — In Ianuarie și Mai a. c. societatea a ținut câte o ședință publică, întreținând un auditoriu ales cu declamațiuni și cu cetirea unor lucrări proprii interesante.

In ultima ședință s'a dat samă despre intreaga activitate a societății, despre starea bibliotecii și a cassei.

Biblioteca societății se compune astăzi din 517 tomuri parte

dăruite de membrii societății și de unii scriitori români binevoitori, parte cumpărate cu banii societății.

Cassa societății dispune actualminte de preste 510 fl., care sunt depuși spre fructificare.

Stipendiștii dela gimnasiu, școala reală și comercială.

1. Radu Moroian din cl. VIII g. cu stipendiu de 60 fl. din fundațiunea Francisc-Josefiană acordat de v. consistoriu arhidieceșan din Sibiu in 4 Noemvre 1876 Nr. 3166.

2. Ciril Vulcan din cl. VIII g. cu stipendiu de 60 fl. din fundațiunea Coloșiană acordat de v. consistoriu arhidieceșan din Sibiu in 6 Sept. 1878 Nr. 2526 Plen.

3. Emanuel Burbea din cl. VIII g. cu stipendiu de 50 fl. din visteria bisericeii S. Nicolae din Schei conferit de comitetul parochial in Ianuarie 1878 Nr. 6.

4. Aureliu Glodariu din cl. IV. gimn. cu stipendiu de 50 fl. din visteria bisericeii S. Nicolae din Schei conferit de comitetul parochial in Sept. 1879 Nr. 76.

5. George Prunașiu din cl. VII g. cu stipendiu de 60 fl. din fundațiunea Francisc-Josefiană acordat de vener. consistoriu arhidieceșan din Sibiu in 6 Sept. 1878 Nr. 2526.

6. Aureliu Bunea din cl. III com. cu stipendiu de 70 fl. conferit de comitetul asociațiunii transilvane pentru cultura și literatura poporului român in Sibiu in 14 Noembre 1876 Nr. 362/345.

7. Bartolomeu Baiu din cl. II. com. cu stipendiu de 70 fl. conferit de comitetul asociațiunei trans. pentru cultura și literatura poporului român in Sibiu in Oct. 1879 Nr. 323.

8. Vasile Brezean din cl. IV. reală cu stipendiu de 50 fl. din visteria bisericeii S. Nicolae din Schei acordat de comitetul parochial in Ianuarie 1878 Nr. 6.

D. Școala primară (poporală superioră) de patru clase pentru copil și cinci clase pentru copile.

a) In clasele de copii și in primele patru clase de copile se învață următoarele obiecte:

Religiunea. — Eșerciții intuitive. — Cetirea și scrierea română. — Cetirea și scrierea germână. — Gramatica română. — Gramatica germână. — Aritmetica. — Geografia și istoria patriei. — Cunoștințe din istoria naturală. — Caligrafia. — Cântări. — Gimnastica.

b) Invătători in aceste clase au fost:

1. George Bellissimus, dirigent.
2. Dimitrie Cioflec.
3. Ioan Dobrean.
4. Ioan Peligrad.
5. Ioan Aron.
6. Nicolae Oancea.
7. Zosim Butnar.
8. Pamfilie Iuran.
9. George Moian.
10. George Ucenescu, invătător de cântări.

c) In cl. V de copile, clasă subvenționată de Reuniunea femeilor române din Brașov, s'au propus prin profesori dela gimnasiu și dela școala reală și comercială inainte de ameađi: Religiunea. — L. română. — L. magiară. — L. germană. — L. francesă. — Geografia și istoria. — Aritmetica. — Fisica. — Desemnul. — Cântări.

După ameađi elevele clasei IV și V au fost instruite in tot feliul de lucruri femești de domnișoara Carolina N. Teclu.

E. Școala de repetițiune

pentru copii și copile dela 13—15 ani din parochia St. Nicolae din Scheiu, ținută in toate duminicile și ăilele de sərbători, s'a deschis in Octomvre 1879 și s'a incheiat cu esamene publice in Maiu 1880.

Ca invătători in această școală au instruit:

- Ioan Peligrad.
Ioan Aron.
Pamfilie Iuran.
Zosim Butnar.
-

Numărul școlarilor la gimnasiu, școala reală și comercială
in anul școl. 1879/80.

Clasa	După religieune					Români	Germâni	Magiari	După țară		Au părăsit școala în de- cursul anului	Au murit	S'au aflat la finea anului școlastic.	Privatiști
	ortodocși orientali	greco-catolici	romano-catolici	evangelico-luterani	evangelico-reform. de legea mosaică				din monarhia Au- stro-ungară	din România				
VIII g.	14	—	—	—	2	16	—	—	12	4	1	—	14	1
VII g.	11	—	—	—	—	11	—	—	11	—	—	—	11	—
VI g.	9	—	—	—	—	9	—	—	8	1	—	—	9	—
V g.	9	—	—	—	1	10	—	—	8	2	—	—	10	—
IV g.	27	2	—	—	1	30	—	—	27	3	4	—	26	—
III g.	29	3	—	—	—	32	—	—	31	1	—	2	30	2
II g.	39	4	—	—	5	48	—	—	41	7	—	—	48	1
I g.	31	5	—	—	6	42	—	—	36	6	2	—	40	3
III com.	2	1	1	—	—	3	—	1	4	—	1	—	3	—
II com.	5	—	1	—	1	5	1	1	6	1	—	—	7	1
I com.	7	—	1	—	1	7	2	—	9	—	—	—	8	1
IV r.	6	—	—	—	2	8	—	—	6	2	—	—	8	—
III r.	11	—	—	—	2	13	—	—	9	4	—	—	13	—
II r.	24	2	—	—	5	31	—	—	22	9	2	—	29	—
I r.	25	1	—	—	8	34	—	—	23	11	1	—	33	1
Suma	249	18	3	—	133	299	3	2	253	51	11	2	289	10

NB. Numai privatiștii din I r. I și II com. rămân ca atari; ceilalți 7 din cl. VIII, III, II, I gimn. prestând examenul au intrat în rândul școlarilor ordinari.

Numărul școlărilor și al elevelor din școala primară.

I. La școala de toate ȃlele.

a) C o p i i.

Clasa IV	65
„ IIIa)	41
„ IIIb)	29
„ II	69
„ Ia) și b)	101
	<hr/>
Suma	305

b) C o p i l e.

Clasa V	11
„ IV	29
„ III	29
„ II	42
„ I	79
	<hr/>
Suma	190

II. La școala de repetițiune.

a) C o p i i.

Despărtăm. II	13
„ I	14
	<hr/>
Suma	27

b) C o p i l e.

Despărtăm. II	27
„ I	36
	<hr/>
Suma	63

III. La școala de meseriași.

Un despărtăm. 20

Recapitulațiune: Numărul școlărilor inmatriculați la școalele centrale române gr. or. din Brașov a fost:

La gimnasiu	204
„ școala reală	87
„ „ comercială	21
„ „ primară de copii	305
„ „ „ „ copile	190
„ „ de repet. de copii	27
„ „ „ „ „ copile	63
„ „ „ meseriași	20
	<hr/>
Suma	917

Comparându-se numărul școlărilor din anul acesta cu numărul școlărilor din anul trecut în sumă de 778 rezultă un plus de 139.

Medii de învățământ.

Biblioteca a sporit în anul scol. 1879/80.

1. Istoria Românilor sub Mihaiu Vodă Viteazul de N. Bălcescu edată și comentată de A. I. Odobescu, cump.
2. Enumeratio plantarum phanerogamicarum Districtus quondam Nasodiensis, auctore Floriano Porcius, dela d. prof. de univ. Dr. August Kanitz.
3. Manual de Geografie pentru cl. I. gimn. de, N. Popescu prof. g., dăruit de autorul.
4. Epoca lui Vasile Lupul și Mateiu Basarab W. W. de Missail, cumpărată.
5. Istoria Românilor pentru clasele primare de A. D. Xenopol, cumpărată.
6. Prisonierul român de Plevna, cumpărat.
7. Moșii și Curcanii de A. I. Odobescu, cumpărat.
8. Ostașii noștri de V. Alecsandri, cump.
9. Istoria rebelului român-ruso-turc de N. D. Popescu, cumpărată.
10. Amazona dela Rahova de N. D. Popescu, cump.
11. Legende și basmele românilor, ghicitori și proverburile de un culegător tipograf, cump.
12. Tradițiuni populare române de S. Fl. Marian, cump.
13. Miron și Florica, idilă de I. Negruzzi, cump.
14. Negriada, epopea națională de A. Densușean, cump.
15. Opere satirice de N. T. Orășeanu, cump.
16. Probe de limba și literatura țiganilor din România de Dr. B. Constantinescu, cump.
17. Archiepiscopul și Metropolitul Andreiu B. de Șaguna de N. Popea, cump.
18. Acte justificative la istoria revoluțiunii române dela 1821 de C. D. Aricescu, cump.
19. Istoria revoluțiunii române dela 1821, cump.
20. Tesaur de monumente istorice pentru România de A. Papiu Ilarian, 25 broș., cump.
21. Din scrierile lui Const. Negruzzi „Păcatele tineretelor,” cump.
22. „Poesii” de C. Negruzzi, cump.
23. „Teatru” de C. Negruzzi, cump.
24. „Poesii” de D. Bolintineanu, cump.
25. „Poesii” de D. Bolintineanu, cump.

26. Doine și lăcrămioare de V. Alecsandri, cump.
27. Pasteluri și legende de V. Alecsandri, cump.
28. Prosa, opere complete, de V. Alecsandri, cump.
29. „Teatre“ de V. Alecsandri, I, II, III, cump.
30. Elemente de istoria univ. de I. Mandinescu, cump.
31. Constantin Negri de G. Missail, cump.
32. Basme, orații, păcălituri și ghicituri de I. C. Fundescu, cump.
33. Dramatice de G. Sivu, cump.
34. Răpirea Bucovinii, cump.
35. Emilia Gallotti, trad. de St. Iorgulescu, cump.
36. Schule der Paedagogik, Gesamtausgabe de Fr. Dittes, cump.
37. Noțiuni de aritmetica practică pentru I și II cl. primară de B. Ștefănescu, dăruită de autorul.
38. Magyar Plutarch de Filaleth, dăruit de aut.
39. A leg ujjabb kor története (1815—1871) de Szabo Ferencz, dăr. de aut.
40. Statistica României, mișcarea populațiunei pe a. 1876; dăruită de ministeriul cultelor și instrucț. publice.
41. Statistica din România; Indicele comunelor din România — Dobrogea; dăruită de ministeriul cultelor și instrucț. publice.
42. „Globus“ Illustrierte Zeitschrift für Länder in Völkerkunde v. Dr. R. Kupert, cump.
43. Protocolul congresului ordinariu național bisericesc Sibiu 1879, dăruit de Esc. Sa P. Metr. Miron Romanul.
44. Acta regiae scient. Universitatis claudiopolitanae anni 1878/9. „Beszédek“ dăruite de rectorul universității din Clușiu.
45. Iubirea față de copii de Dr. Lazar Petroviciu, prof. de prep. și teol. in Arad, dăr. de aut.
46. A kolozsvári magyar királyi tudomány-egyetem tanrendje 1879—80 tanév, dăruită de rectorul universității.
47. A kolozsvári magyar királyi tudomány-egyetem Almanachja 1878—9.rol, de rectorul universității dăruită.
48. Biografia lui G. Cristureanu de B. Baiulescu par. gr. or. și catechet, dăruită de autor.
49. Compendiu de Geografia universală, publicat in usul școalelor medii de T. Ceontea, profesor de prepar. in Arad; dăr. de aut.
50. Colecțiunea de cântece sociale pentru studenții români de Ciprian Golembiowski-Porumbescu, dăr. de aut.
51. Principii din pedagogia generală, de Dr. Il. Pușcariu, protosincol archiep. ect. dăruit de autor.
52. Curs de Geografia și statistică pentru cl. II g. de N. Droc Barciuanu, dăr. de aut.

53. La race latine, le chant de latins de Baron de Meyronnet Saint-Marc, dăruit de d. G. Barițiu.

54. Memoriu asupra incheierei tratatului de comerț cu Anglia, dăruit de d. G. Barițiu.

55. Despot-Vodă, legendă istorică în versuri, 5 acturi și 2 tablouri (1558—1561) de V. Alecsandri, dăruit de autorul.

56. Dicționarul limbii române elaborat de A. T. Laurian și I. C. Macsim, dăruit de d. prof. g. I. C. Tacit.

57. Glossariul, care cuprinde vorbele din l. română, elaborat ca proiect de A. T. Laurian și I. C. Macsim, dăruit de d. prof. g. I. C. Tacit.

58. Repertorium ad literaturam Daciae archæ ologicam et epigraphicam; Repertorium Dacia — regi ség és felirattani irodalmához, öszzealitotta Torma Károly; kiadja a M. Tud. Acad. arch. bizotság, dăruit de d. avocat N. Străvoiu.

59. A közép iskolák tervényjavaslata, dăruită de d. avocat N. Străvoiu.

60. Ioan Cămpineanu. Discurs de recepțiune în Academia română de Ion Ghica. și răspunsul D-lui A. P. Hasdeu, dăruit de d. prof. g. I. C. Tacit.

61. Despre Calendarul. Discurs de recepțiune în Academia română de Em. Bacaloglu și răspunsul D-lui Ion Ghica, dăruit de d. prof. g. I. C. Tacit.

62. „Telegraful Român“ pro 1880, dăruit de On. Redacțiune.

63. „Gazeta Transilvaniei“ pro 1880, dăruită de On. Redacțiune.

64. „Convorbiri literare“ pro 1880, dăr. de On. Redacț.

65. „Foaia școlastică și Economul“ pro 1880 dăruite de On. Redacțiune.

66. „Monitorul oficial al României“ pro 1880 dăruit de On. Redacțiune.

67. „Luminătorul“ pro 1880, dăr. de On. Redacțiune.

68. Schul- und Kirchenbote pro 1880, dăruită de On. Red.

Din suma de 50 fl. lăsată corpului profesoral pentru procurarea de foi periodice de repos. metropolit Andreiu B. de Șaguna, s'au procurat:

a) Zeitschrift für österreichische Gymnasien.

b) Schulzeitung.

c) Paedagogisches Archiv.

d) Central-Organ für die Interessen des Real-Schul-Wesens.

e) „Globus.“

Colecțiunea de numi și anticități.

1. Doi numi de aramă, unul antic grecesc ori roman cu inscripțiune nedescifrabilă; altul din 1762 Kreutzer de sub Maria

Teresia cu chipul împăr., dăr. de Aurel Tincu școlar de clasa IV. gimn.

2. Celta, armatură de bronz vechiă, dăruită de d. Al. Tor-
doșian prot. gr. or.

Cabinetul fizical.

S'au cumpărat prin Onor. Eforiă școlară și Dir.:

1. Un compas in cutiă de metal.
2. 1 termometru.
3. Aparat de rotațiune magneto-electric cu 5 lamele in cutie.
4. Aparatul lui Haldat pentru presiune asupra fundului va-
selor.
5. Vase comunicătoare cu stativ.
6. Pompă sugătoare (model de sticlă).
7. Pompă compresivă (model de sticlă).
8. Tulumbă de foc (model de sticlă)
9. Tava lui Geissler pentru florescență.
10. Galvanometru simplu.
11. Barometru cu vas.
12. Aparat de polarisațiune al lui Nöhrenberg.
13. 14 piese de polarisațiune.
14. Glimmer cu 2 osii.
15. 1 magnet.
16. Aparatul lui Öhrstedt pentru deviațiunea acului magnetic.
17. Aparat pentru galvanoplastică.

Cabinetul zoologic.

1. Bubo maximus, dăruită de d. Stel. Mihalovici.
2. Un puiu de căprioară umplut, dăruit de d. avocat I. Puș-
cariu.
3. Ardea purpurea. — Pescariu — dăruit de Fr. Tontsch
preparat prin Dir.
- 4) 1 Sponghiă din marea roșă petrificată, dăruită de d. com.
Radu Radovici.
5. O cutie cu mană din Arabia de d. com. Radu Radovici
(dăruită).

Cabinetul mineralogic.

1. O tablă geognostică.

Cabinetul geometric-matematic.

1. 2 circino.
2. 2 triunghiuri.

Mulțămită publică.

Direcțiunea școlară exprimă adâncă mulțămită și recunoștință tuturor stimaților domni, cari au contribuit la înavușirea bibliotecii, și cu alte daruri în folosul instrucțiunii. Tot cu această ocaziune apelează direcțiunea la marinositatea domnilor autori români a autorităților și corporațiunilor științifice române să binevoască a dărui câte un exemplar din opurile D-sale pe sama bibliotecii acestui institut de creștere și învățământ.

Maturisanții din anul trecut.

a) dela gimnasiu.

1. Ciurcu George, român de rel. gr. or. din Brașov.
2. Coleș Ioan " " " " " " Zernesci.
3. Micu Ioan " " " " " " Bran.
4. Panțu Ioan " " " " " " Brașov.

b) dela școala comercială.

1. Boghici Constantin român de rel. gr. or. din Făgăraș.
2. Butu George " " " " " " Satulung.
3. Mitoc Vasilie " " " " " " Brașov
4. Uivegeș Valeriu " " " " " " Sas-Sebeș.

Date din cronica școlară pe anul școl. 1879/80.

Immatricularea la gimnasiu, la școala comercială și reală și la clasa a V de fete s'a început în 30 August și au durat până în 3 Sept. escl. În 3 Sept. s'au început prelegerile.

În 6 Sept. s'au ținut excursiunea îndatinată în Poeană, la care a luat parte tinerimea studioasă însoțită de un număr mare de profesori.

În 9 Sept. s'au cetit și esplicat tinerimei studioase legile școlastice în sala cea mare a institutului; s'au denumit prefect: Iuliu Mera cl. VIII și viceprefect Aureliu Bunea cl. III. com. În fine a participat toată junimea studioasă însoțită de corpul profesoral la serviciul divin celebrat în biserică S. Nicolae din Scheiu cu chemarea spiritului S. pentru începerea anului școl.

În 23 Sept s'au ținut sărbătoarea aniversară a S. Sofii, patroanei institutului nostru. Tinerimea studioasă însoțită de corpul didactic a asistat la serviciul divin celebrat în biserică S. Nicolae

din Scheiu intru memoria binefăcătorilor școalei noastre. Serviciul divin cu sântirea apei s'a celebrat in sala cea mare din partea P. Iosif Barac Prot I al Brașovului, I. Petric și Andronic Androne; la serviciu a asistat corpul didactic, tinerimea studiosă și public numeros. Cuvântarea festivă a ținut o conrectorul Dr. Nicolau Pop asupra temei: „Pentru ce trebuie să învățăm carte.”

In 11 Octombre fiind ziua tîrgului de țară nu s'au ținut prelegeri.

In 17 Novembre după mărturisirea păcatelor s'au cuminecat toți școlarii dela acest institut.

In 30 Novembre a asistat tinerimea studiosă sub conducerea corpului (didactic) profesoral la parastasul celebrat in biserica S. Nicolae din Scheiu, in memoria fericitului Metropolit Andreiu Baron de Șaguna.

In 18 Decembre toată ziua și in 19 după ameați s'au confecționat clasificățiunile pentru per. I al anului școlastic 1879/80 ale școlarilor dela gimnasiu, școala comercială și reală și a V de fete.

In 21 Dec. s'au distribuit școlarilor conduitele pentru per. I an. școl. cur.

In 22 Dec. au luat inceputul feriile de Crăciun, carii au durat până in 1 Ianuarie incl.

In 15 Martie după mărturisirea păcatelor s'au cuminecat toți școlarii dela acest institut.

In 9 și 10 Aprile s'au confecționat clasificățiunile pentru per. II al anului școl. 1879/80 ale școlarilor dela gimnasiu, școala com. și reală și cl. V de fete.

In 15 Aprile s'au distribuit elevilor conduitele per. II. Feriile de Paști s'au inceput in 16 Aprile și au durat până in 27 Aprile incl.

In 17 Maiu s'au ținut Maiatul indatinat in Stejeriși.

În 22 Maiu fiind ziua târgului de țară nu s'au ținut prelegeri.

În 5 Iunie s'au început esamenale scripturistice și au durat împreună cu cele orale de promoțiune până în 19 escl.

În 19 și 20 Iunie s'au compus clasificățiunile pentru finea anului școl. 1879/80.

Din 21—23 Iunie s'au ținut esamenale publice la institutale noastre: gimnasiu, la comerç. și reală și a V de fete.

În 25 și 26 Iunie s'au ținut esamenul oral de maturitate cu școlarii din cl. VIII gimn. sub presiul comisarului consistorial Rev. D. Iosif Barac. Maturisanții sunt:

Cu calcul general: prea bine și deplin matur: Mera Iuliu, Moldovan Silvestru, Stefan Dumitru, Vulcan Ciril, Loebel Ignăț; cu calculul gen. foarte bine și deplin matur: Pitiș George; cu calculul gen. foarte bine și matur: Mardan Dionisiu și Moroian Radu; cu calculul gen. bine și matur: Tătar Dumitru și Urlătan Ioan; cu calculul gen. suficient și matur: Gogonea Aron, Hamzea Ioan privatist, Ionescu Ioan; cu calculul gen. suficient și matur per majora: Emanuel Burbea. Pulca Ioan respins pe un an din toate studiile.

În 27 Iunie s'au ținut esamenul oral de maturitate cu școlarii din cl. III comercială sub presiul comisarilor: Francisc Koos din partea I. ministeriu de culte și instrucțiunea publică, Ioan Hinz din partea I. ministeriu de comerçiu și Iosif Barac din partea V. consistor archidieceșan.

Maturisanții sunt: Bunea Aureliu cu calculul gen. foarte bine și deplin matur; Popea Ioan cu calculul gen. bine și matur și Pop Romul cu calculul gen. suficient și matur.

În 29 Iunie. S'a incheiat anul școl. 1879/80 cu festivitalea indatinată.

Spre orientare!

În 25 August 1879 au depus esamen de calificațiune profesorală domnii: Lazar Nastasi din matematică și fisică; Ion C. Tacit din filologia clasică; Ioan Scurtu din istoria și geogr. comercială și l. germână. Acești trei profesori investindu-se cu diploma de calificațiune au devenit profesori definitivi.

Implinirea datorițelor creștinești.

În zilele de Duminecă și de sărbători împărătești se adună la 8 ore dimineața toți școlarii dela acest institut în 2 despărțăminte și după esortăția îndatinată merg la 9 ore însoțiți de catecheți și de câte un profesor la biserică. — De două ori pe an, în postul Crăciunului și în postul Paștilor se mărturisesc și se cuminecă toți școlarii de religiunea ort. or.

Feriile cele mari

durează conform normativelor dela 1 Iulie până la 31 August st. v. 1880.

I n ș t i i n ț a r e.

Anul școlar 1880/81 se începe la aceste școale centrale cu 1-a Septemvrie 1880 st. v. Părinții, cari doresc a da pe copii lor la aceste școale sunt poftiți a se presenta cu fiii sau ficele lor în cancelaria Direcțiunei în zilele de 30 Aug. 1, 2 Sept. st. v. la orele 9—12 a. m. Pe lângă atestatul școl. din anul ultim școlarii se fiă provăduți cu certificat de botez și de altuit, se depună didactrul, care pentru gimn. inferior și școala reală este de 4 fl. v. a., iară pentru gimn. superior și școala comercială de 8 fl. v. a. pe an. Cei ce se înmatriculează pentru prima dată la aceste școale mai plătesc și 2 fl. tacsă de primire.

De didactru se scutesc, pe lângă carte de paupertate, numai școlarii, cari au avut în anul școlastic ultim calculul gen.: bine.

NB. Pentru neromâni se va publica didactrul stabilit prin diare.

BOYETEM KÖNYVTÁR.

1435 * 1915. DECZ. 31.

KOLOZSVÁR.